

2022Z15096

Vragen van het lid **Azarkan** (DENK) aan de staatssecretarissen van Financiën over de berichten «Meeste toeslagenouders hebben migratieachtergrond, vaak met schulden», nieuwe data van het CBS: «Kenmerken van gedupeerde gezinnen toeslagenaffaire» en «Belastingdienst wist in 2019 al van etnisch profileren in toeslagenaffaire» (ingezonden 15 juli 2022).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het NOS-artikel van 28 juni 2022: «Meeste toeslagenouders hebben migratieachtergrond, vaak met schulden»?¹

Vraag 2

Heeft u kennisgenomen van nieuwe data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS): «Kenmerken van gedupeerde gezinnen toeslagenaffaire»?²

Vraag 3

Kunt u een reactie en zienswijze geven op het NOS-artikel van 28 juni 2022: «Meeste toeslagenouders hebben migratieachtergrond, vaak met schulden»? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4

Kunt u een reactie en zienswijze geven op nieuwe data van het CBS: «Kenmerken van gedupeerde gezinnen toeslagenaffaire» wat op 28 juni 2022 is gepubliceerd? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5

Deelt u de mening dat het uiterst zorgelijk en uiterst schokkend is, dat de nieuwe gegevens van het CBS over het toeslagenschandaal laten zien dat 70 procent van de gedupeerden een migratieachtergrond heeft? Zo nee, waarom niet?

¹ NOS, 28 juni 2022 (nos.nl/artikel/2434452-meeste-toeslagenouders-hebben-migratieachtergrond-vaak-met-schulden).

² CBS, 28 juni 2022 (www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2022/26/kenmerken-van-gedupeerde-gezinnen-toeslagenaffaire).

Vraag 6

Kunt u een reactie en verklaring geven voor het feit, dat uit de analyse van het CBS, waarbij gekeken werd naar de achtergrond van 10.265 gezinnen waarvan is vastgesteld dat zij gedupeerde zijn van het Toeslagenschandaal, blijkt dat de vier volgende groepen Caribische Nederlanders, Surinaamse Nederlanders, Turkse Nederlanders en Marokkaanse Nederlanders relatief het zwaarst getroffen en extreem oververtegenwoordigd zijn? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Kunt u een verklaring geven waarom Caribische Nederlanders, terwijl zij geen tweede nationaliteit hebben en dus Nederlandse staatsburgers zijn, ten opzichte van Nederlanders zonder migratieachtergrond, naar verhouding 32 keer vaker gedupeerde zijn van het toeslagenschandaal? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Kunt u een verklaring geven waarom Surinaamse Nederlanders, terwijl de meeste enkel de Nederlandse nationaliteit hebben en dus geen tweede nationaliteit hebben, ten opzichte van Nederlanders zonder migratieachtergrond, 22 keer vaker gedupeerde zijn van het toeslagenschandaal? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Kunt u een verklaring geven waarom Turkse Nederlanders, ten opzichte van Nederlanders zonder migratieachtergrond, naar verhouding acht keer vaker gedupeerde zijn van het toeslagenschandaal? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Kunt u een verklaring geven waarom Marokkaanse Nederlanders, ten opzichte van Nederlandse-Nederlanders, naar verhouding zes keer vaker gedupeerde zijn van het toeslagenschandaal? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Deelt u de mening dat het werken met etnisch geladen risicoprofielen en het bijhouden van de tweede nationaliteit en geboorteplaats (eventueel van hun ouders) heeft geleid tot extra benadeling van deze burgers en dus tot «ongekend onrecht» en leed? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Kunt u aangeven welke maatregelen zijn genomen en welke waarborgen inmiddels binnen Toeslagen en de Belastingdienst zijn geïmplementeerd om te voorkomen dat dit in de toekomst ooit weer kan voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Kunt u een verklaring geven waarom ambtenaren van de Belastingdienst en Toeslagen het nodig achtten om de tweede nationaliteit überhaupt bij te houden en hierop te selecteren, dan wel op geboorteplaats (van hun ouders), etniciteit/afkomst of exotisch klinkende achternaam? Is er volgens u een rechtvaardiging hiervoor geweest? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Kunt u aangeven welke lessen hier uit getrokken worden en hoe dit zal resulteren in een Belastingdienst die daadwerkelijk ten dienste staat van de burgers, zonder enige vorm voor vooringenomenheid? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Kunt u aangeven wat u zal ondernemen wanneer ambtenaren wederom burgers zullen selecteren op tweede nationaliteit, afkomst, religie en «buitenlandse achternamen»/exotisch klinkende achternamen? Kunt u aangeven of er inmiddels een nieuw kader is met betrekking tot het sanctioneren van ambtenaren die zich schuldig maken aan racisme en discriminatie? Zo nee, waarom niet?

Vraag 16

Kunt u een verklaring geven voor het feit dat in de risicoprofielen selectiecriteria stonden zoals: «allochtoon (niet westerse landgenoten)», «van buitenlandse origine», «ondernemers van allochtone afkomst» en «belastingplichtigen wier achternaam eindigt op ... IC»? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Kunt u aangeven hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst bij het beoordelen van «frauderisico's» bij giften selecteerden op giften aan islamitische organisaties en moskeeën en of u dit afkeurt en kwalificeert als een vorm van islamofobie en/of moslimdiscriminatie? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Kunt u aangeven hoeveel van de burgers, die in de Fraudesignaliseringsvoorziening (FSV) hebben gestaan, een tweede nationaliteit hebben? Zo nee, waarom niet?

Vraag 19

Bent u het eens met de stelling dat burgers er van uit moeten kunnen gaan dat ze te maken hebben met een niet-vooringenomen overheid? Zo nee, waarom niet?

Vraag 20

Bent u het eens met de stelling dat deze oververtegenwoordiging van Nederlanders met een migratieachtergrond een direct gevolg is van het gebruik van etnisch geladen risicoprofielen en een schoolvoorbeeld is van institutioneel racisme? Zo nee, waarom niet?

Vraag 21

Kunt u aangeven wat u ervan vindt dat uit de nieuwe cijfers van het CBS blijkt dat een vijfde van de huishoudens juist in de bijstand zat toen zij geraakt werden door het toeslagenschandaal, terwijl de Kamer hiervoor ervan uitging dat het vrijwel alleen om werkende ouders ging, die gedupeerd zijn in het toeslagenschandaal? Zo nee, waarom niet?

Vraag 22

Kunt u aangeven waarom de menselijke maat niet werd toegepast, gelet op het feit dat nu blijkt dat de brieven van de Belastingdienst vaak terecht kwamen bij gezinnen, die al worstelden met schulden van duizenden euro's? Zo nee, waarom niet?

Vraag 23

Kunt u aangeven of er überhaupt rekening werd gehouden met de financiële situatie van burgers? Kunt u aangeven wat u ervan vindt dat twee derde van de toeslagenouders al meer schulden dan bezittingen hadden toen de Belastingdienst aanklopte met vorderingen van vaak duizenden euro's? Zo nee, waarom niet?

Vraag 24

Vindt u het schokkend dat nu blijkt dat maar liefst 70 procent van de gedupeerden in het toeslagenschandaal een migratieachtergrond heeft?

Vraag 25

Kunt u aangeven wat u zult ondernemen om het vertrouwen van Caribische-Nederlanders, Surinaamse-Nederlanders, Turkse Nederlanders en Marokkaanse Nederlanders in de Belastingdienst/Toeslagen en de overheid in het algemeen te herstellen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 26

Kunt u aangeven in hoeverre de gedupeerden Nederlanders zonder migratieachtergrond toch een link hebben met Nederlanders met een migratieachtergrond? Kunt u tevens aangeven hoeveel van deze gedupeerden een (ex-)partner hebben met een migratieachtergrond of hun kind was ingeschreven bij een gastouderbureau of een buitenschoolse opvang (BSO), waar iemand met een migratieachtergrond de eigenaar was? Zo nee, waarom niet?

Vraag 27

Kunt u aangeven hoeveel eigenaren van de gastouderbureaus of BSO's, die onder de loop werden genomen in de diverse CAF-zaken (Combiteam Aanpak Facilitators) en andere zaken, een tweede nationaliteit hadden, dan wel een partner hadden met een migratieachtergrond of roots hebben in het buitenland? Zo nee, waarom niet?

Vraag 28

Kunt u aangeven waarom er in de beantwoording op mijn Kamervragen van juli 2019³ en juli 2020⁴ is ontkend dat tweede nationaliteit, afkomst, etniciteit, geboorteplaats en achternaam werd bijgehouden door de Belastingdienst/ Toeslagen en er actief op werd geselecteerd? Zo nee, waarom niet?

Vraag 29

Kunt u aangeven waarom er in de beantwoording op mijn Kamervragen van juli 2019 en juli 2020 werd ontkend dat er zwarte lijsten zouden bestaan? Zo nee, waarom niet?

Vraag 30

Kunt u aangeven waarom er is gelogen in de beantwoording op mijn Kamervragen van juli 2019 en juli 2020 over etnisch profileren, terwijl de Belastingdienst al in 2019 wist dat er sprake was van etnisch profileren en er op niet-Nederlandse afkomst werd geselecteerd in fraudeonderzoeken bij de kinderopvangtoeslag? Zo nee, waarom niet?

Vraag 31

Heeft u kennisgenomen van het NOS/Nieuwsuur-artikel van 13 juli 2022: «Belastingdienst wist in 2019 al van etnisch profileren in toeslagenaffaire»?⁵ Kunt u een reactie en uw zienswijze geven op dit artikel? Zo nee, waarom niet?

Vraag 32

Nemen de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën de Kamer nog wel serieus nu blijkt dat de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) in 2020 niet alle informatie heeft gekregen?

Vraag 33

Kunt u garanderen dat Toeslagen en de Belastingdienst daadwerkelijk zijn gestopt met de CAF-onderzoeken en CAF-teams? Kunt u tevens garanderen dat de CAF-teams niet onder een andere naam zijn verder gegaan? Kunt u aangeven waar de afkorting STEAM voor staat en waarom het bestaan hiervan al die tijd door de Belastingdienst, Toeslagen en het Ministerie van Financiën is verzwegen voor de Kamer en de POK? Zo nee, waarom niet?

Vraag 34

Deelt u de mening dat het uiterst zorgelijk en schandelijk is dat er in 2019 intern al bekend was dat er sprake was van etnisch profileren en al duidelijk was dat de toeslagenaffaire veel breder speelde en dit niet naar voren kwam tijdens de verhoren van de POK eind 2020? Zo nee, waarom niet?

Vraag 35

Begrijpt u dat bij een deel van de Kamer het gevoel heerst dat er geen sprake was van een gebrekkige informatiehuishouding, maar van willens en wetens informatie achterhouden? Kunt u hier uw reactie en zienswijze over geven? Zo nee, waarom niet?

³ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2019–2020, nr. 61 (Antwoord op vragen van het lid Azarkan (DENK) over de verbijsterende CAF-affaire met de kinderopvangtoeslag: 2019D36856).

⁴ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 357 (Antwoord op vragen van het lid Azarkan (DENK) over tienduizenden burgers die jaren last hadden van «fraudevermoedens» van de Belastingdienst: 2020D40542).

⁵ NOS, 13 juli 2022 (nos.nl/nieuwsuur/artikel/2436477-belastingdienst-wist-in-2019-al-van-etnisch-profileren-in-toeslagenaffaire).

Vraag 36

Bent u op de hoogte van de berichtgeving dat vanaf volgende maand de Belastingdienst bijna alleen nog maar toekomt aan ouders die via de rechter afgedwongen hebben om op tijd behandeld te worden?⁶

Vraag 37

Klopt het dat er inmiddels twee miljoen euro is betaald aan dwangsommen in 1500 zaken? Klopt het dat er inmiddels 12.000 ingebrekestellingen zijn? Klopt het dat er 70 miljoen euro is gereserveerd voor toekomstige dwangsommen? Om hoeveel zaken zou her in totaal gaan bij deze 70 miljoen euro?

Vraag 38

Klopt het dat de totale afhandeling misschien wel tot 2026 gaat duren? Wat gaat u doen om het vastgelopen proces bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) weer los te trekken?

Vraag 39

Klopt het dat er bij de UHT een personeelsverloop is van drie tot vier procent per maand? Klopt het dat er een lange inwerktijd nodig is voor sommige functies binnen de UHT? Klopt het dat er veel met tijdelijke contracten wordt gewerkt? Wat kunt u doen om duurzaam meer personeel aan de UHT te binden?

Vraag 40

Bent u bereid om de bovenstaande vragen afzonderlijk te beantwoorden en te voorzien van een toelichting? Zo nee, waarom niet?

⁶ NOS, 14 juli 2022 (nos.nl/artikel/2436650-belastingdienst-komt-alleen-toe-aan-toeslagenouders-die-naar-rechter-gingen).